

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ЛИСТ

від 21.09.2016 р. N 1344/13/84-16

Щодо надання відпусток окремим категоріям працівників

Департамент заробітної плати та умов праці розглянув ваше звернення і повідомляє.

Згідно з пунктом 1 статті 8 Закону України "Про відпустки" окремим категоріям працівників, робота яких пов'язана з підвищеним нервово-емоційним та інтелектуальним навантаженням або виконується в особливих природних географічних і геологічних умовах та умовах підвищеного ризику для здоров'я, надаються щорічні додаткові відпустки за особливий характер праці за Списком виробництв, робіт, професій і посад працівників, робота яких пов'язана з підвищеним нервово-емоційним та інтелектуальним навантаженням або виконується в особливих природних географічних і геологічних умовах та умовах підвищеного ризику для здоров'я, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.97 р. N 1290 (із змінами).

Розділом XXII "Загальні професії за всіма галузями господарства" вищевказаного Списку для працівників, які працюють на електронно-обчислювальних та обчислювальних машинах (у тому числі персональних комп'ютерах), передбачено надання щорічної додаткової відпустки за особливий характер праці тривалістю до 4 календарних днів (позиція 58).

Ця позиція Списку поширюється на всіх працівників, на яких розповсюджується дія Закону України "Про відпустки", незалежно від обійманої посади (професії), які у своїй роботі застосовують персональний комп'ютер.

Що стосується надання працівникам додаткової відпустки за ненормований робочий день, це питання вирішується колективним договором. Надавати одночасно додаткові відпустки за особливий характер праці, що передбачає зайнятість працівника в цих умовах 50 % робочого часу, та ненормований робочий день законодавством не передбачено.

Директор Департаменту

О. Товстенко

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ЛИСТ

від 24.12.2013 р. N 152/13/82-13

<...>

1. Щодо права на встановлення щорічної додаткової відпустки

Працівникам, які працюють на електронно-обчислювальних та обчислювальних машинах (у тому числі на персональних комп'ютерах) і яким тривалість щорічної відпустки не визначена іншими нормативно-правовими актами, надаються щорічні додаткові відпустки за особливий характер праці тривалістю до 4 календарних днів згідно з п. 58 розділу XXII "Загальні професії за всіма галузями господарства" Списку виробництв, робіт, професій і посад працівників, робота яких пов'язана з підвищеним нервово-емоційним та інтелектуальним навантаженням або виконується в особливих природних і геологічних умовах та умовах підвищеного ризику для здоров'я, що дає право на щорічну додаткову відпустку за особливий характер праці, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.97 р. N 1290 (із змінами).

Статтею 8 Закону України "Про відпустки" передбачено, що **конкретна тривалість таких відпусток встановлюється колективним чи трудовим договором** залежно від часу зайнятості працівника в цих умовах.

Щорічна додаткова відпустка за особливий характер праці передбачена законодавством і **має надаватися відповідним працівникам в обов'язковому порядку**.

Згідно з Порядком застосування зазначеного вище Списку, затвердженим наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 30.01.98 р. N 16 та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.01.98 р. за N 58/2498 (із змінами), додаткова відпустка за особливий характер праці надається **пропорційно фактично відпрацьованому часу**.

У розрахунок часу, що дає право працівнику на таку відпустку, зараховуються дні, **коли він фактично був зайнятий на роботах з особливим характером праці не менше половини тривалості робочого дня**, встановленого для працівників цих виробництв, цехів, професій, посад.

Облік часу, відпрацьованого в зазначених умовах, здійснюється власником або уповноваженим ним органом.

2. Щодо невикористаної щорічної відпустки

Відповідно до частини третьої статті 2 Закону "Про відпустки" (далі - Закон) право на відпустки забезпечується гарантованим наданням відпустки визначеної тривалості із збереженням на її період місця роботи (посади), заробітної плати (допомоги).

Частиною п'ятою статті 11 Закону **заборонено неподання щорічних відпусток повної тривалості протягом двох років підряд**.

Враховуючи викладене, щорічна відпустка має надаватися вчасно згідно із затвердженим графіком відпусток. Разом з тим у випадку, якщо працівник з якихось причин не скористався своїм правом на щорічну відпустку в минулому році або за кілька попередніх років, він має право використати її, а в разі звільнення, незалежно від підстав, йому має бути виплачено компенсацію за всі невикористані дні відпусток (стаття 24 Закону). Чинним законодавством не передбачено терміну давності, після якого втрачається право на щорічну відпустку.

Частиною 12 статті 10 Закону також визначено, що власник або уповноважений ним орган зобов'язаний вести **облік відпусток**, що надаються працівникам.

Ненадання щорічних відпусток у терміни, визначені Законом та КЗпП України, є грубим порушенням законодавства про працю, за що роботодавця може бути притягнуто до відповідальності.

Щодо кількості **невикористаних відпусток**, які можуть бути надані працівникові протягом робочого року, то це питання має вирішуватися **за погодженням сторін** трудового договору, тобто між працівником і роботодавцем.

Для послідовного та точного обліку використання щорічних відпусток **доцільно надавати працівнику спочатку невикористану щорічну відпустку за попередній рік, а потім за наступний.**

Директор Департаменту

О. Товстенко